Lietas Nr. A420424013
Lietas arhīva Nr. A42-01404-14/39

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2014.gada 21.martā

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese Kristīne Brokane,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. D/ pieteikuma par Salacgrīvas novada domes 2013.gada 24.aprīļa lēmuma Nr.189 (protokols Nr.5; 35§) „Par gājēju celiņa ierīkošanu" atcelšanu daļā, ar kuru nolemts ierīkot gājēju celiņu starp nekustamo īpašumu Salacgrīvas novada Lielupes pagasta /Nosaukums A/, īpašuma kadastra Nr./numurs A/, un /pers. D/ nekustamo īpašumu /Nosaukums B/, Lielupes pagastā, Salacgrīvas novadā ar kadastra Nr./numurs B/.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Salacgrīvas novada domes (turpmāk – Dome) 2013.gada 24.aprīļa lēmumu Nr.189 (protokols Nr.5; 35§) „Par gājēju celiņa ierīkošanu" (turpmāk – Lēmums) tostarp nolemts ierīkot gājēju celiņu Nr.4 starp nekustamo īpašumu Salacgrīvas novada Lielupes pagasta /Nosaukums A/, īpašuma kadastra Nr./numurs A/, un /pers. D/ nekustamo īpašumu /Nosaukums B/, Lielupes pagastā, Salacgrīvas novadā ar kadastra Nr./numurs B/*(lietas 8.lapa)*.

Lēmums pamatots ar Aizsargjoslu likuma 36.panta piekto daļu, Domes 2009.gada 19.augusta saistošajos noteikumos Nr.6 „Par teritorijas plānojumiem" ietilpstošajiem bijušās Lielupes pagasta padomes 2008.gada 10.septembra saistošajiem noteikumiem Nr.12/2008 „Lielupes pagasta teritorijas plānojums" (turpmāk – Teritorijas plānojums), kā arī Ministru kabineta 2010.gada 26.janvāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā nosaka zaudējumu atlīdzības veidu un apmēru, kā arī aprēķina zaudējumus, kas saistīti ar gājēju celiņu ierīkošanu un īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumu Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā" (turpmāk – Noteikumi Nr.85) 10.punktu.

[2] 2013.gada 15.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja /pers. D/ pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[2.1] Lēmums pieņemts, pārkāpjot Administratīvā procesa likuma 67.panta nosacījumus, jo tajā nav norādīts tā adresāts, administratīvajā procesā iesaistīto personu viedoklis un faktu konstatējums, kā arī nav norādītas Noteikumos Nr.85 paredzētās personas tiesības.

[2.2] Teritorijas plānojumā norādītās piekļuves vietas jūrai jeb gājēju celiņi ir paredzēti pārāk tuvu viens otram. Atbildētājs, paredzot Teritorijas plānojumā pārāk bieži ierīkot gājēju celiņus, neattaisnoti ierobežo Satversmes 105.pantā paredzētās tiesības uz īpašumu.

[2.3] Lēmums ir prettiesisks, jo Domei ir pienākums grozīt Teritorijas plānojumu, lai nodrošinātu tā atbilstību Latvijas Republikas Satversmei, izslēdzot no tā gājēju celiņa Nr.4 ierīkošanu.

[3] Dome tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, paskaidrojot turpmāk minēto.

[3.1] Atbilstoši Aizsargjoslu likuma 36.panta piektajai daļai, ja nepieciešams, pašvaldība vietējās teritorijas plānojumā var noteikt īpašuma tiesību aprobežojumu par labu sabiedrības iespējai piekļūt pludmalei arī bez nekustamā īpašnieka piekrišanas. Minētā tiesību norma noteic, ka gājēju celiņi, kas pieved pludmalei, nedrīkst atrasties tālāk nekā vienu kilometru cits no cita, taču tā nenoteic minimālo attālumu. Tādējādi gājēju celiņi drīkst atrasties tuvāk.

[3.2] Pieteicējam kā nekustamā īpašuma „Vecpeldes-2" īpašniekam Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā bija tiesības izteikt savus iebildumus pret tajā iekļautajiem nosacījumiem, tai skaitā par Teritorijas plānojumā paredzēto gājēju celiņa ierīkošanu.

[3.3] Pēc pašvaldības lēmuma par gājēju celiņa ierīkošanu pieņemšanas vietējai pašvaldībai ir jāslēdz vienošanās ar īpašnieku, kurā tiek norādīts Noteikumos Nr.85 noteiktais zaudējumu atlīdzības apmērs, kā arī zaudējumu segšanas kārtības un gājēju celiņa apsaimniekošanas nosacījumi. Tikai tad, ja netiek panākta vienošanās, pašvaldība saskaņā ar Noteikumu Nr.85 11.punktu ir tiesīga vienpusēji pieņemt lēmumu par iepriekš minēto. Tāpēc pārsūdzētajā Lēmumā netika lemts par zaudējumu atlīdzības apmēru un tā segšanas kārtību. 2013.gada 5.jūnija vēstulē Nr.3-16.1/352 Dome ir izteikusi pieteicējam lūgumu – informēt pašvaldību par iespējamību noslēgt vienošanos par gājēju celiņa ierīkošanu, vienlaikus norādot Noteikumu Nr.85 4.punktā ietvertos nosacījumus. Turklāt atbilstoši Noteikumu Nr.85 projekta anotācijā norādītajam, ja indivīds uzskata, ka Ministru kabineta noteikumi aizskar viņa Satversmē noteiktās pamattiesības, tam ir tiesības ierosināt lietu Satversmes tiesā, lai izskatītu noteikumu atbilstību Satversmei.

Motīvu daļa

[4] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[5] Aizsargjoslu likuma 36.panta piektā daļa noteic, ka pašvaldībai vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā ir jāparedz iespēja kājāmgājējiem piekļūt pludmalei un vietas automašīnu (transportlīdzekļu) stāvvietu ierīkošanai. Vietējā pašvaldība organizē gājēju celiņu ierīkošanu, ņemot vērā esošo apbūvi un īpašumu robežas, kā arī to, ka celiņi nedrīkst atrasties tālāk par vienu kilometru cits no cita, izņemot gadījumu, kad to nav iespējams nodrošināt dabā esošo apstākļu dēļ. Ja nepieciešams, pašvaldība vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā var noteikt īpašuma tiesību aprobežojumu par labu sabiedrības iespējai piekļūt pludmalei arī bez nekustamā īpašuma īpašnieka piekrišanas. Zemes īpašniekiem ir tiesības uz zaudējumu atlīdzību, ja tādi radušies aprobežojuma noteikšanas dēļ. Zaudējumu atlīdzības veidu, apmēru un aprēķināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

Konkrētajā gadījumā gājēju celiņš Nr.4 ir paredzēts Teritorijas plānojumā. Proti, Lielupes pagasta teritorijas plānojuma (var aplūkot Salacgrīvas novada mājas lapā http://www.salacgriva.lv/files/news/7011/liepupes_apbuuves_noteikumi.doc) 10.nodaļā ir norāde par noejām uz jūru, kur tabulas veidā norādīts, ka Nr.4 kartē ir noeja starp zemes īpašumu /Nosaukums A/ (kad. Nr./numurs A/) un zemes īpašumiem /Nosaukums C/ (kad. Nr./numurs C/) un /Nosaukums B/ (kad. Nr./numurs B/) Z robežu. Karte atrodas lietas materiālos *(lietas 11.lapa)*, kur redzams ar oranžsarkanu svītru un numuru 4 atzīmēta noeja uz jūru.

Ar Lēmumu tiek uzsākta Teritorijas plānojumā paredzētā celiņa ierīkošana, proti, Teritorijas plānojums tiek īstenots.

Atbilstoši Noteikumu Nr.85 punktam, ja gājēju celiņš dabā nepastāv, bet tā izveidošana paredzēta vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā, vietējā pašvaldība pieņem lēmumu par gājēju celiņa ierīkošanu.

Saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 12.panta pirmo un trešo daļu vietējā pašvaldība izstrādā un apstiprina vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, kā arī koordinē un uzrauga teritorijas plānojuma īstenošanu. Šādas tiesības pašvaldībām bija paredzētas arī pirms Teritorijas attīstības plānošanas likuma spēkā stāšanās Teritorijas plānošanas likumā.

Teritorijas plānojums tiek apstiprināts ar saistošajiem noteikumiem. Administratīvā procesa likums nepiešķir tiesības privātpersonai administratīvajā tiesā pārsūdzēt pašvaldību saistošos noteikumus, tai skaitā arī vietējās pašvaldības teritorijas plānojumus. To neparedzēja arī Teritorijas plānošanas likums, kurš bija spēkā laikā, kad tika apstiprināts Teritorijas plānojums. Līdz ar to tiesa, šobrīd vērtējot Lēmuma tiesiskumu, nepārbaudīs Teritorijas plānojuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmei.

Pašvaldības saistošo noteikumu atbilstības augstāka juridiskā spēka normām pārbaude ir Satversmes tiesas kompetencē. Tiesai pašai nerodas šaubas par Teritorijas plānojuma attiecībā par gājēju celiņa Nr.4 atbilstību Aizsargjosla likuma 36.panta piektajai daļai, jo, kā pamatoti norādījusi Dome, minētā tiesību norma noteic maksimālo, nevis minimālo gājēju celiņu attālumu.

[6] Pieteicējs uzskata, ka Lēmums pieņemts, pārkāpjot Administratīvā procesa likuma 67.panta noteikumus, jo Lēmumā nav norādīts tā adresāts, administratīvajā procesā iesaistīto personu viedoklis un faktu konstatējums.

Vērtējot pieteicēja norādītos Lēmumā pieļautos procesuālos pārkāpumus, tiesa konstatē un secina turpmāko.

[6.1] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta trešajā daļā noteikto administratīvais akts ir arī tāds lēmums, kuru likumā paredzētajos gadījumos iestāde izdod attiecībā uz individuāli nenoteiktu personu loku, kas atrodas konkrētos un identificējamos apstākļos (vispārīgais administratīvais akts). Konkrētajā gadījumā Lēmums ir uzskatāms par vispārīgo administratīvo aktu, jo attiecas ne tikai uz pieteicēju, bet arī uz visu to personu loku, kas vēlēsies izmantot gājēju celiņu Nr.4 noejai pie jūras. Līdz ar to konkrētu

adresātu pašā Lēmumā attiecīgajā gadījumā varēja nenorādīt. Taču, jāņem vērā, ka pieteicējs par Lēmumu ir informēts ar Domes 2013.gada 5.jūnija vēstuli Nr.3-16.1/352 „Par gājēju celiņa ierīkošanu" *(lietas 9.lapa)* (turpmāk – Vēstule) un Vēstulē pieteicējs ir norādīts kā adresāts.

[6.2] Attiecībā par viedokļa noskaidrošanu konkrētajā gadījumā, tiesas ieskatā, jāņem vērā divi aspekti. Pirmkārt, kā jau iepriekš norādīts, tad Lēmums ir vispārīgais administratīvais akts, līdz ar to nav iespējams identificēt visas personas, kuru viedokli iespējams vajadzētu uzklausīt. Otrkārt, kā jau arī iepriekš norādīts, ar Lēmumu tiek īstenots Teritorijas plānojums, līdz ar to viedokļu uzklausīšana par Teritorijas plānojumu kopumā, tai skaitā par gājēju celiņa Nr.4 ierīkošanu, jau notikusi, veicot Teritorijas plānojuma sabiedrisko apspriešanu.

[6.3] Administratīvā procesa likuma 67.panta trešā daļa noteic, ka administratīvā akta faktu konstatējuma daļā norāda pierādījumus, uz kuriem pamatoti secinājumi, un argumentus, uz kuru pamata pierādījumi noraidīti.

Konkrētajā gadījumā Dome ir konstatējusi, ka Teritorijas plānojumā ir paredzēta noeja pie jūras, proti, gājēju celiņš Nr.4, kuru nepieciešams ierīkot. Tādējādi Teritorijas plānojums ir bijis par pamatu secinājumam, ka nepieciešams Lēmums, lai īstenotu Teritorijas plānojumu. Turklāt Lēmuma pieņemšana paredzēta Noteikumu Nr.85 10.punktā.

[7] Pieteicējs kā nepamatotu uzskata arī to, ka Lēmumā nav norādītas pieteicējam ar Noteikumiem Nr.85 piešķirtās tiesības.

Tiesa neuzskata par obligātu, ņemot vērā, ka Lēmums ir vispārīgais administratīvais akts, pašā Lēmumā ietvert tiesības, kas noteiktas Noteikumos Nr.85. Dome pieteicēju par viņa tiesībām informējusi ar Vēstuli, kurā pieteicējam izskaidrotas paredzētās tiesības un izteikts aicinājums noslēgt vienošanos par zaudējumu atlīdzības apmēru, ko paredz Noteikumu Nr.85 11.punkts, kā arī izskaidrotas sekas, kādas iestāsies, ja vienošanās netiks noslēgta.

[8] Ņemot vērā šajā spriedumā konstatēto un secināto, tiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks un nav pamata tā atcelšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. D/ pieteikumu par Salacgrīvas novada domes 2013.gada 24.aprīļa lēmuma Nr.189 (protokols Nr.5; 35§) „Par gājēju celiņa ierīkošanu" atcelšanu daļā, ar kuru nolemts ierīkot gājēju celiņu starp nekustamo īpašumu Salacgrīvas novada Lielupes pagasta /Nosaukums A/, īpašuma kadastra Nr./numurs A/, un /pers. D/ nekustamo īpašumu /Nosaukums B/, Lielupes pagastā, Salacgrīvas novadā ar kadastra Nr./numurs B/.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2014.gada 21.martā.

Tiesnese K.Brokane